خبر

پمپئو وارد امارات شد

تلاش حداکثری برای آشتی با اسرائیل

● مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا در ایستگاه چهارم تور منطقه‌ای خود روز گذشته وارد امارات شد. پمپئو که پیش از امارات به اسرائیل، سودان و بحرین رفته بود، بعد از دیدار با سلمان بن حمد آل خلیفه، ولیعهد بحرین گفت: در بحرین اهمیت ایجاد صلح و ثبات منطقه‌ای را بررسی کردیم. پمپئو در بحرین توییت کرد: منطقه بیش از هر زمانی نیاز به وحدت کشورهای عرب حوزه خلیج فارس برای تقابل با ایران و «ایجاد صلح و شکوفایی دائمی» دارد.همچنین در اولین دیدار یک وزیر خارجه آمریکا از سودان در ۱۵ سال گذشته مقامات دو کشور درباره گسترش روابط دوجانبه با یکدیگر گفت‌وگو کردند. به گزارش بی‌بی‌سی، عبدالله حمدوک، نخست‌وزیر سودان، در این دیدار درباره حذف نام کشورش از فهرست دولت‌های حامی تروریسم با مایک پمپئو صحبت کرده است. این کشور از دهه ۱۹۹۰ زمانی که اسامه بن لادن، رهبر القاعده، به‌عنوان میهمان دولت وقت سودان به رهبری عمر البشیر در آنجا زندگی می‌کرد، در فهرست کشورهای حامی تروریسم بوده و اکنون سودان خواهان خروج از این فهرست است. یکی از شرایط کلیدی آمریکا برای حذف نام سودان از این فهرست ارائه غرامت به خانواده‌های ۱۷ ملوان کشتی «یو اس اس کول» آمریکاست که سال ۲۰۰۰ در حمله القاعده در بندری در یمن کشته شدند. البشیر در سال ۲۰۱۹ از قدرت ساقط شد و روابط سودان با آمریکا از آن زمان در حال بهبود بوده است. اما در آن سوی میدان، پمپئو در این دیدار سودان را ترغیب کرد روابط با اسرائیل را عادی کند. او در سفر خود به اسرائیل، سودان، بحرین و امارات متحده عربی نیز بهبود روابط میان اسرائیل و کشورهای عربی را تشویق کرده است. او گفت که آمریکا «خیلی امیدوار است شاهد پیوستن سایر کشورهای عرب به این روند باشد». اما به گزارش خبرگزاری فرانسه فیصل صالح، سخنگوی دولت سودان گفت که دولت انتقالی جاری «وکالت لازم برای تصمیم‌گیری درباره عادی‌سازی روابط با اسرائیل را ندارد». مقام‌های اسرائیلی و آمریکایی معتقدند بحرین، عمان و سودان ممکن است کشورهای بعدی برای پیوستن به این روند باشند.

ادامه ناآرامی‌ها در ویسکانسین آمریکا

۳ نفر کشته شدند

● معترضان به شلیک پلیس آمریکا به یک مرد سیاهپوست در شهر کنوشا در ایالت ویسکانسین برای سومین شب پیاپی در خیابان‌ها حضور یافتند. گزارش‌ها حاکی است در درگیری‌های دیشب سه نفر کشته و یک نفر هم مجروح شده است. درگیری‌های شب گذشته پس از آن رخ داد که معترضان با نادیده‌گرفتن قانون منع رفت‌وآمد شبانه در خیابان‌ها حضور یافتند و هم‌زمان پلیس ضدشورش وارد عمل شد. بااین‌حال، گمان نمی‌رود که پلیس در تیراندازی‌های شب گذشته دخالتی داشته است. گزارش‌ها حاکی است که دوشنبه‌شب ده‌ها فرد مسلح در این شهر مستقر بودند که طبق گزارش‌ها، از فروشگاه‌ها در مقابل حمله محافظت می‌کردند. ناآرامی‌ها در شهر کنوشا در ایالت ویسکانسین به دنبال انتشار ویدئویی آغاز شد که در آن پلیسی از پشت چندین بار به جیکوب بلیک ۲۹ساله شلیک می‌کند. یکی از گلوله‌ها از نخاع او عبور کرد. به گفته وکیل جیکوب بلیک او از کمر به پایین فلج شده و معجزه است که بتواند دوباره راه برود.در روزهای گذشته، شهر کنوشا در ایالت ویسکانسین شاهد اعتراض، ناآرامی، درگیری با پلیس و سوزاندن خودروها و ساختمان‌ها بوده است. پیش از این مادر جیکوب بلیک در پیامی احساسی خواستار پایان‌دادن به خشونت‌ها شده بود. پدر آقای بلیک به روزنامه شیکاگو سان تایمز گفته است که پلیس‌ها هفت سوراخ روی بدن پسرش درست کرده‌اند. او پرسیده «چه توجیهی برای شلیک این همه گلوله وجود دارد؟ چه توجیهی وجود دارد که این حمله جلوی نوه‌هایم انجام شود؟» او از مردم آمریکا پرسیده: «ما [با خودمان] چه می‌کنیم؟».

ارسال تجهیزات نظامی به لیبی با ایرباس

● روزنامه اشپیگل در گزارشی نوشت که ارتش ترکیه تجهیزات نظامی به لیبی فرستاده و به‌این‌ترتیب تحریم‌های سازمان ملل را نقض کرده است. اشپیگل در گزارش خود به داده‌های مجله اشترن و یکی از برنامه‌های کانال یک تلویزیون آلمان اشاره کرده است. بر اساس منابعی که اشپیگل به آنها استناد کرده، ۱۱ پرواز از طریق هواپیماهای حمل‌ونقل نظامی ایرباس از نوع «A400M» حجم قابل‌توجهی سلاح را از ترکیه به لیبی منتقل کرده‌اند. در این تحقیقات رسانه‌های دیگر از جمله کانال تلویزیونی آرته، روزنامه اسپانیایی ال دیاریو و مرکز تحقیقی لایت هاوس در هلند نیز شرکت داشته‌اند. ایرباس در این زمینه مورد انتقاد قرار گرفته اما هرگونه انتقادی را رد می‌کند. ایرباس می‌گوید که ترکیه نیز مانند فرانسه، آلمان و سایر کشورهای اروپایی عضوی از ناتو و بخشی از برنامه تجهیز این کشورها به هواپیماهای ایرباس «A400M» است.

چالش‌های سیاست خارجی آمریکا از نگاه ترامپ و بایدن

رمزگشایی از دیپلماسی نانوشته

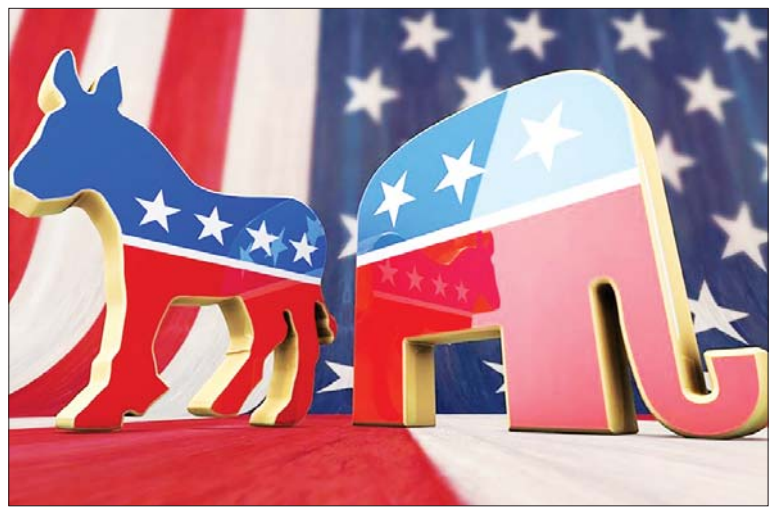

اغراق نیست اگر انتخابات ریاست‌جمهوری در ایالات متحده را مهم‌ترین انتخابات در جهان بدانیم. نتیجه انتخابات آمریکا در تمام مناسبات و تحولات بین‌المللی اثرگذار است. همان‌طور که با ورود دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا به کاخ سفید رویکرد کاخ سفید نسبت به بسیاری از توافق‌ها و معاهده‌های بین‌المللی تغییر کرد و ترامپ اقدام به خروج از نهادها و توافق‌های مهمی مانند برجام، توافق اقلیمی پاریس، پیمان همکاری‌های شرق آسیا و اخیرا سازمان بهداشت جهانی کرد و هرکدام از این اقدامات اثرات منطقه‌ای و بین‌المللی قابل‌توجهی داشته است. انتخابات ۲۰۲۰ را می‌توان به دلیل تفاوت آشکار در جهان‌بینی و رویکردهای دونالد ترامپ و جو بایدن دو رقیب جمهوری‌خواه و دموکرات انتخابات سرنوشت‌سازترین و مهم‌ترین انتخابات آمریکا در دهه‌های اخیر دانست. وب‌سایت «شورای روابط خارجی» آمریکا در آستانه انتخابات به مهم‌ترین چالش‌های سیاست خارجی پیش‌روی واشنگتن و نگاه متفاوت ترامپ و بایدن به هرکدام از این چالش‌ها پرداخته است.

چین

رویارویی رو به افزایش چین و ایالات متحده نگرانی‌های بین‌المللی را برانگیخته و تبدیل به چالشی مهم در سال‌های اخیر شده است. همه‌گیری ویروس کرونا که منشأ آن از چین بود هم بر تنش میان واشنگتن و پکن افزوده است. برای مدت‌ها واشنگتن قصد کنترل بر چین، دومین اقتصاد بزرگ جهان را داشت و می‌خواست به این کشور بقبولاند که باید از نظم بین‌المللی تبعیت کند. فراهم‌کردن زمینه‌ای برای ورود چین به سازمان تجارت جهانی هم با هدف کنترل و متعهدکردن چین صورت گرفت اما ایستادگی چین در برابر ایالات متحده، رشد اقتصادی عجیب این کشور و ماجراجویی‌های نظامی پکن در خارج از سرزمین چین، سیاست‌گذاران آمریکایی را با چالشی جدی مواجه کرد. با روی‌کارآمدن ترامپ در کاخ سفید، موضع‌گیری‌های این رئیس‌جمهور آمریکا در قبال تایوان و هنگ‌کنگ که چین آنها را بخشی از سرزمین اصلی چین می‌داند، تنش‌ها میان واشنگتن و پکن را افزایش داده است. ایالات متحده قصد برقراری رابطه با تایوان به‌عنوان کشوری مستقل را دارد و پکن تهدید کرده که در صورت چنین اقدامی، مذاکرات تجاری با واشنگتن تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

دونالد ترامپ: رئیس‌جمهور ایالات متحده به دلیل مجموعه‌ای از اقدامات از جمله سرقت اموال فکری و معنوی، دست‌کاری در قیمت ارز، پرداخت یارانه صادرات و جاسوسی اقتصادی، قصد مقابله با چین را دارد. ترامپ می‌گوید برای محافظت از کارگران آمریکایی و کاهش کسری تجاری قابل‌توجه ایالات متحده در تجارت با چین، باید اقداماتی جدی علیه چین انجام داد. شیوع ویروس کرونا از چین هم باعث شده تا ترامپ با جدیت بیشتری خواستار مسئولیت‌پذیرکردن رهبران پکن شود.

جو بایدن: نامزد حزب دموکرات در انتخابات امسال، پیشرفت چین را چالشی جدی می‌داند. او از اقدامات تجاری «توهین‌آمیز» پکن انتقاد کرده و هشدار داد که ممکن است چین در فناوری‌های جدید از ایالات متحده پیشی بگیرد. کارنامه تاریک حقوق‌بشری چین هم موضوع دیگری است که بایدن نسبت به آن هشدار می‌دهد. بایدن می‌گوید سیاست جدی‌تر و مؤثرتری نسبت به ترامپ در قبال چین اتخاذ خواهد کرد و با همکاری نزدیک با متحدان واشنگتن، پکن را بیش از سال‌های اخیر تحت فشار می‌گذارد.

مبارزه با تروریسم

بحث اقدامات ضدتروریستی در سال‌های اخیر در واکنش به افزایش چشمگیر تیراندازی‌ها با تعداد زیاد قربانیان در ایالات‌متحده و دیگر کشورهای غربی به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای تغییر کرده است. بسیاری از این تیراندازی‌ها از سوی افرادی معتقد به برتری نژاد سفیدپوستان انجام شده است. افزایش چنین خشونت‌هایی در ایالات متحده باعث شده تا موضوع محافظت از آمریکایی‌ها در برابر گروه‌های خشونت‌طلب و نفرت‌پراکن داخلی برای نامزدهای انتخابات ۲۰۲۰ به یک اولویت تبدیل شود. از طرف دیگر عملیات‌های ضدتروریستی در خارج از ایالات متحده هم تقریبا دو دهه پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ نیاز به تعریفی جدید و اقدامات تازه‌ای دارد.

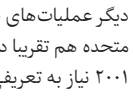

دونالد ترامپ: ترامپ در بحث عملیات‌های ضدتروریسم از روشی ترکیبی حمایت می‌کند. او خواستار رویکردی شده است که نظارت در داخل و استفاده از حملات هواپیماهای بدون سرنشین در آفریقا و خاورمیانه را افزایش می‌دهد. ترامپ علاوه بر این، محدودیت‌های زیادی درباره ورود مهاجران و پناهندگان از کشورهایی که متهم به حمایت از تروریسم هستند، اعمال کرده است.

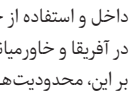

جو بایدن: بایدن از حامیان اصلی یک استراتژی است که آن را «ضدتروریستم مضاعف» نامیده است. این رویکرد بر مبارزه با شبکه‌های تروریستی در کشورهای خارجی با استفاده از گروه‌های کوچک نیروهای ویژه آمریکا و حملات هوایی کوتاه و تهاجمی به‌جای استقرار تعداد زیادی نیروی نظامی تمرکز دارد.

امنیت سایبری و سیاست دیجیتالی

دخالت روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۶ و اقدام به نفوذ و خراب‌کاری در سیستم‌های حزب دموکرات با هدف پیروزی ترامپ در انتخابات آسیب‌پذیری قابل‌توجه دموکراسی آمریکا را در برابر دشمنان خارجی آشکار کرد. بااین‌حال و با گذشت چهار سال، بسیاری از نامزدهای دور مقدماتی ریاست‌جمهوری بر این باور بودند که واشنگتن در این مدت برای حمایت از سیستم‌های انتخاباتی کشور یا مقابله با افزایش انتشار اطلاعات دروغ در رسانه اجتماعی اقدام قابل‌توجهی انجام نداده است.

دونالد ترامپ: ترامپ در حدود این چهار سال توجهی به اتهامات مطرح‌شده علیه روسیه درباره دخالت این کشور در انتخابات ۲۰۱۶ به سود خود نشان نداده و حتی در بسیاری از مواقع از ولادیمیر پوتین تمجید کرده است. دولت ترامپ در این مدت تحریم‌ها و اقداماتی را علیه دارایی‌های اطلاعاتی روسیه اعمال کرده؛ اما مشخص نیست که این اقدامات تا چه حد می‌تواند بر مداخله‌های روسیه در انتخابات‌ها در کشورهای غربی اثرگذار باشد. در عوض، رئیس‌جمهور آمریکا با تعدادی از شرکت‌های بزرگ فناوری آمریکا درگیر شده و ادعا می‌کند که این شرکت‌ها قصد دارند در انتخابات نوامبر۲۰۲۰ زمینه‌ساز شکست او شوند.

جو بایدن: بایدن می‌گوید تهدیدات سایبری، چالشی رو به رشد برای امنیت ملی، سلامت انتخابات و دموکراسی در ایالات متحده محسوب می‌شوند. این نامزد دموکرات‌ها عقیده دارد که دولت باید شرکت‌های فناوری را تحت فشار قرار دهد تا با جدیت بیشتری اقدامات مؤثرتری در حوزه‌هایی مثل حفظ حریم خصوصی، نظارت بر فعالیت‌ها در شبکه‌های اجتماعی و مقابله با نژادپرستی و نفرت‌پراکنی انجام دهند.

دفاع

نقش ارتش ایالات متحده همواره یکی از مهم‌ترین موضوعات در بحث‌ها و مناظره‌های انتخاباتی بوده است. در سال‌های اخیر توجه به ارتش آمریکا به دلیل هزینه‌ها و تعهدات خارجی گسترده ایالات متحده بیشتر شده و برخی نامزدها از کاهش تعهدات خارجی واشنگتن و بازگشت بسیاری از نظامیان آمریکایی به کشور حمایت کرده‌اند. درحال‌حاضر نیروهای آمریکایی علاوه بر اینکه در کشورهایی مثل افغانستان و سوریه در حال نبرد هستند، در نیجریه و پاکستان هم حضور دارند. با وجود تمام مخالفت‌هایی که با حضور گسترده ارتش آمریکا در مناطق غیربحرانی می‌شود، پنتاگون می‌گوید قصد دارد پایگاه‌های خود در سراسر جهان، از ژاپن گرفته تا جیبوتی را حفظ کند.

دونالد ترامپ: ترامپ مدافع سرسخت ارتش است و برخلاف رؤسای جمهوری اخیر ایالات متحده از افزایش هزینه‌های نظامی حمایت می‌کند. ترامپ برنامه ساخت تسلیحات نظامی جدید را هم به پنتاگون ارائه و به‌تازگی هم شاخه جدید ارتش ایالات متحده برای مأموریت در فضا را ایجاد کرده است. درعین‌حال ترامپ از حضور نظامی آمریکا در دیگر کشورها چندان حمایت نمی‌کند. او وعده داده است که تعهدات نظامیان آمریکا در افغانستان و خاورمیانه را متوقف کند و به جای آن بر رقابت با قدرت‌گرفتن با چین و دیگران تمرکز کند.

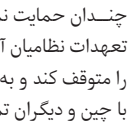

جو بایدن: بایدن از برخی مداخلات نظامی آمریکا در خارج از این کشور حمایت و با برخی عملیات‌ها هم مخالفت کرده است. بایدن در دوران حضور در سنا و معاونت باراک اوباما هم دیدگاه‌های متضادی درباره عملیات‌های نظامی ایالات متحده در خارج از کشور داشت. او اغلب از استفاده از نیروی نظامی به صورت محدود حمایت کرده و درباره توانایی نظامی ایالات متحده در تغییر شکل جوامع خارجی ابراز تردید کرده است. بایدن مخالف یک‌جانبه‌گرایی است و معتقد است که از طریق دیپلماسی و با همراهی نهادها و اتحادهای بین‌المللی می‌توان اقدامات مؤثرتری در مقایسه با عملیات نظامی انجام داد.

سیاست اقتصادی

توانایی ایالات متحده در نفوذ بر وقایع خارج از کشور به سلامت اقتصاد این کشور بستگی دارد و چالش‌های متعددی که در سال ۲۰۲۰ ایجاد شده، نشان می‌دهد که از این نظر ایالات متحده در موقعیتی شکننده و لرزان قرار دارد. با وجود نرخ بی‌کاری پایین و یک دوره توسعه اقتصادی پس از پایان بحران مالی ۲۰۰۸، اقتصاددانان نگران کندشدن رشد اقتصادی، افزایش بدهی‌ها و تبعات عدم اطمینان درباره جنگ تجاری دونالد ترامپ با چین و اتحادیه اروپا هستند.

دونالد ترامپ: ترامپ بر کاهش مالیات و بازنگری در سیاست‌های اقتصادی تأکید کرده و معتقد است که در دوره ریاست‌جمهوری خود باعث رشد اقتصادی، نوآوری و افزایش چشمگیر اشتغال شده است؛ اما همه‌گیری ویروس کرونا ایالات متحده را هم مانند بسیاری از کشورهای جهان وارد دوره رکود اقتصادی کرد و در پی آن، بی‌کاری، کسری بودجه و بدهی ملی در کنار هزینه‌های بی‌سابقه مهار ویروس کرونا افزایش یافته است.

جو بایدن: بایدن خود را قهرمان طبقه متوسط آمریکا می‌داند و هشدار داده که کاهش فرصت‌ها و تحرک‌های اقتصادی دوره ترامپ باعث قطبی‌ترشدن و تندروی در سبک زندگی آمریکایی می‌شود. او در طرح احیای اقتصادی خود هزاران میلیارد دلار به هزینه‌های جدید فدرال ازجمله برای تولید محصولات آمریکایی، توسعه زیرساخت‌ها و تحقیقات اختصاص داده و مدعی است که «امنیت اقتصادی نسبتی مستقیم با امنیت ملی دارد».

خاورمیانه

خاورمیانه همچنان چالش‌های ویژه‌ای را برای ایالات متحده به همراه دارد. در چند سال اخیر، بحران‌ها و جنگ‌های داخلی ویرانگری در سوریه و یمن از سوی قدرت‌های خارجی روی داده که تاکنون راه‌حل سیاسی برای آنان پیدا نشده است. هر کشوری در جهان به دنبال گسترش نفوذ خود در خاورمیانه است و در این میان، با وجود تمام تلاش‌ها، چشم‌انداز مبهمی برای توافق پایدار بین اسرائیل و فلسطین وجود دارد. ترامپ در ابتدای ریاست‌جمهوری خود وعده داده بود راه‌حلی برای حل همیشگی بحران صلح خاورمیانه که حدود هفت دهه است ادامه دارد، ارائه خواهد کرد؛ این طرح در نهایت با عنوان «معامله قرن» ارائه شد، اما با واکنش منفی فلسطین و حامیانش روبه‌رو شد؛ چراکه هیچ اشاره‌ای در آن به راه‌حل دودولتی نشده بود. در این طرح، ایالات متحده خواستار عادی‌سازی روابط اسرائیل و اعراب شده تا از این طریق فلسطینی‌ها و حامیانشان را به انزوا بکشاند و در نهایت آنها را مجبور به پذیرش این طرح صلح کند. موضوع ایران نیز دیگر چالش مهم ایالات متحده در خاورمیانه است. ترامپ که همواره منتقد توافق هسته‌ای ایران بود، در نهایت در سال ۲۰۱۸ از آن خارج شد و تحریم‌های خود علیه تهران را مجددا به اجرا گذاشت. واشنگتن درصدد است با برگرداندن تمام تحریم‌های شورای امنیت که قبل از توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ علیه ایران اعمال شده بود، این کشور را برای مذاکرات مجدد و محدودشدن برنامه‌های موشکی تحت فشار بگذارد.

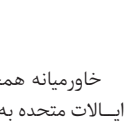

دونالد ترامپ: رویکرد دونالد ترامپ در خاورمیانه با حمایت شدید از اسرائیل، عربستان سعودی و مصر و البته موضع‌گیری خصمانه علیه ایران تعریف شده است. او همچنان وعده می‌دهد به آنچه خودش «جنگ‌های بی‌پایان» در منطقه می‌نامد، پایان دهد و نیروهای آمریکایی را به خانه بازگرداند.

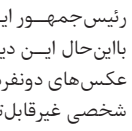

جو بایدن: بایدن، هم به‌عنوان سناتور و هم زمانی که کرسی معاونت ریاست‌جمهوری را بر عهده داشت، به‌شدت درگیر شکل‌دادن دیپلماسی ایالات متحده و سیاست نظامی این کشور در خاورمیانه بود و اکنون نیز به‌عنوان کاندیدا در تلاش است از تجربیاتش در برخورد با مسائل عراق، اسرائیل، سوریه و ایران بهره ببرد. او در حقیقت خواهان ادامه همان سیاست‌هایی است که در زمان ریاست‌جمهوری باراک اوباما به کار بسته می‌شد.

کره‌شمالی

کره‌شمالی در سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های سیاست خارجی آمریکا تبدیل شده است. رژیم «کیم جونگ اون»، رهبر کره‌شمالی، تحریم‌های گسترده بین‌المللی علیه فناوری موشکی و هسته‌ای این کشور را به ابزاری برای افزایش تنش در منطقه تبدیل کرده است. نگرانی عمده درحال‌حاضر این است که کره‌شمالی توانایی‌ها و قابلیت‌هایی را به دست آورد که با آن بتواند شرق آسیا را به گروگان ماجراجویی‌های خود تبدیل کند یا حتی خاک ایالات متحده را هدف قرار دهد.

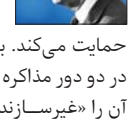

دونالد ترامپ: ترامپ به کره‌شمالی توجه زیادی دارد و تاکنون دو بار با رهبر کره‌شمالی مذاکرات مستقیم انجام داده است؛ اقدامی که تاکنون از سوی هیچ رئیس‌جمهور ایالات متحده انجام نشده بود. بااین‌حال این دیدارها در سنگاپور و ویتنام، جز عکس‌های دونفره و ادعاهای ترامپ درباره رابطه شخصی غیرقابل‌توصیف با کیم جونگ اون، هیچ دستاوردی نداشته و کره‌شمالی هنوز حاضر نشده تا قبل از رفع مهم‌ترین تحریم‌ها، شروط ایالات متحده برای حصول توافق و برقراری صلح در شبه‌جزیره کره را بپذیرد.

جو بایدن: بایدن هم از دیپلماسی و گفت‌وگو برای حل بحران شبه‌جزیره کره و خلع سلاح هسته‌ای کره‌شمالی حمایت می‌کند. بااین‌حال بایدن از رویکرد ترامپ در دو دور مذاکره با رهبر کره‌شمالی انتقاد کرده و آن را «غیرسازنده و مشروعیت‌دادن به یک دیکتاتور» توصیف کرده است.

روسیه

با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، واشنگتن و مسکو برای بهبود رابطه دو ابرقدرت و رقیب دوران جنگ سرد اقدام کردند، اما با روی‌کارآمدن ولادیمیر پوتین در سال ۱۹۹۹، روند اعتمادسازی میان دو طرف متوقف شد و روسیه پوتین باز هم به رقیب ایالات متحده و چالشی بزرگ برای اروپا تبدیل شد. در سال‌های اخیر، جنگ داخلی در اوکراین و مداخله روسیه در این کشور و بازگرداندن شبه‌جزیره کریمه به خاک روسیه، ورود مسکو به جنگ داخلی سوریه به سود بشار اسد و نیز پرونده مداخله مسکو در انتخابات ایالات متحده و تعدادی دیگر از کشورهای غربی، تنش میان مسکو و ایالات متحده را افزایش داده است. تقابل مسکو و واشنگتن در سال‌های اخیر باعث شده دو کشور از پیمان دوجانبه کنترل تسلیحات هسته‌ای تهاجمی هم خارج شوند.

دونالد ترامپ: ترامپ از همان روزهای اول ریاست‌جمهوری خود با تمجید از شیوه رهبری پوتین، رابطه‌ای شخصی با رئیس‌جمهور روسیه برقرار کرد. رد اتهامات درباره مداخله روسیه در انتخابات ۲۰۱۶ به سود ترامپ هم نقطه اوج موضع‌گیری رئیس‌جمهوری آمریکا در حمایت از همتای روس خود بود. بااین‌حال و با وجود تمایل ترامپ به بهبود رابطه با روسیه، دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان کنگره نه‌تنها نگاه مثبتی به مسکو ندارند، بلکه با افزایش فشار بر کاخ سفید، تحریم‌ها علیه روسیه را به دلیل کمک نظامی پوتین به شبه‌نظامیان اوکراین، ادامه حملات سایبری به غرب و کمک به بشار اسد تداوم بخشیدند.

جو بایدن: این نامزد حزب دموکرات خلاف ترامپ نگاه مثبتی به رئیس‌جمهوری روسیه ندارد و اقدامات مسکو از زمان روی‌کارآمدن پوتین را تضعیف‌کننده ناتو می‌داند. بایدن همچنین معتقد است سیاست‌های پوتین در قبال اروپا، با هدف ایجاد شکاف میان اعضای اتحادیه اروپا و کشاندن تعدادی از اعضای این بلوک به جبهه روسیه طراحی شده است. بایدن هم مانند دیگر دموکرات‌های آمریکا، حملات سایبری روسیه به سیستم‌های انتخاباتی و احزاب غربی را «حمله به دموکراسی غربی و زیرسؤال‌بردن آن» می‌داند. نامزد دموکرات‌ها همچنین هشدار داد به‌خوبی می‌داند که مسکو از مؤسسات مالی غربی برای پول‌شویی استفاده می‌کند؛ پولی که به گفته بایدن برای تأثیرگذاری بر سیاست‌مداران استفاده می‌شود.

نگاه

خیابان در برابر حکومت؛ بلاروس به کدام سمت می‌رود؟

مایکل مه‌یر رسنده*

● اعتراض‌ها در بلاروس علیه آلکساندر لوکاشنکو، رئیس‌جمهور این کشور در دو هفته اخیر اوج گرفته و روز شنبه بزرگ‌ترین گردهمایی در مینسک پایتخت بلاروس با هدف فشار بر لوکاشنکو برای کناره‌گیری از قدرت برگزار شد. جمعیت ۲۵۰هزارنفری که در مینسک خواستار استعفای «آخرین دیکتاتور اروپا» شده بودند، حتی فراتر از تعداد مردمی بود که در جشن‌های استقلال بلاروس از شوروی شرکت کردند. آنچه این روزها در بلاروس در جریان است، روزهای پایانی حکومت چائوشسکو دیکتاتور سابق را به خاطر می‌آورد. او هم در سال ۱۹۸۹ از زندگی تحت محافظت خود بیرون آمد و فهمید که مردم دیگر او را نمی‌خواهند.اما لوکاشنکو هنوز در قدرت باقی مانده و به نظر می‌رسد نخبگان حاکم بر بلاروس و نیز رهبران مسکو همچنان از او حمایت می‌کنند. با اینکه بسیاری از کارخانه‌های بزرگ دولتی تحت فشار کارگران خود از حکومت بلاروس تبعیت نمی‌کنند اما مؤسسات دولتی هنوز به لوکاشنکو وفادارند.برخی نهادها مانند تلویزیون دولتی در اعتصاب قرار دارند اما هنوز وزرا، نمایندگان و نیروهای امنیتی به حکومت بلاروس پشت نکرده‌اند.به طور خلاصه می‌توان گفت بلاروس امروز در حال ورود به بن‌بست میان مردم و نهادهای حکومتی است. به نظر می‌رسد حکومت لوکاشنکو با دو تاکتیک در برابر معترضان قرار گرفته است: اول، استفاده از زور و اجبار برای پایان‌دادن به اعتراض‌ها و اعتصاب‌ها و نیز تحریک معترضان به اعمال خشونت، با هدف سرکوب گسترده آنها. دوم، امید به اینکه مخالفان به زودی شور و اشتیاق خود برای حضور در خیابان را از دست می‌دهند و با خالی‌کردن خیابان‌ها، به طور غیرمستقیم نهادهای حکومتی را تقویت می‌کنند. مخالفان لوکاشنکو تاکنون تلاش زیادی کرده‌اند تا در برابر خشونت حکومت، همچنان نسبت به اعتراض مسالمت‌آمیز و پرهیز از خشونت و درگیری متعهد بمانند. از سوی دیگر معترضان با تأکید بر التزام به قانون، از دیوان عالی بلاروس خواسته‌اند تا نتیجه انتخابات جنجالی اخیر که لوکاشنکو مدعی پیروزی در آن است را باطل کند.هفته گذشته و زمانی که لوکاشنکو برای کارگران کارخانه تراکتورسازی سخنرانی می‌کرد، آنها فریاد زدند: «ما نمی‌خواهیم انقلاب کنیم، ما خواهان انتخابات عادلانه هستیم».این حرف‌ها شاید برای ناظران خارجی در بلاروس ساده‌لوحانه به نظر برسد چراکه با شناختی که از حکومت بلاروس و دیکتاتوری مانند لوکاشنکو وجود دارد، برگزاری انتخابات عادلانه و آزاد دقیقا یک انقلاب به شمار می‌آید چراکه تغییری اساسی در سیستم حکومت بلاروس ایجاد خواهد کرد.سؤال این است که وقتی لوکاشنکو تضمین‌های قانون اساسی بلاروس برای احترام به حقوق بشر را جدی نمی‌گیرد چرا معترضان همچنان خود را متعهد به قانون نشان می‌دهند؟لوکاشنکو پیش از این بارها تأکید کرده بود تا زمانی که زنده است رئیس‌جمهور بلاروس باقی می‌ماند و هیچ «رقابت» انتخاباتی در این کشور وجود نخواهد داشت.با این وجود مخالفان لوکاشنکو ساده‌لوح نیستند که از چنین رئیس‌جمهوری می‌خواهند تا انتخابات آزاد برگزار کند. اصرار مخالفان بر این خواسته با هدف گرفتن هرگونه بهانه‌ای از حکومت برای سرکوب و اعمال خشونت علیه مخالفان است. معترضان بلاروسی با تأکید بر پایبندی به قانون و انجام اعتراض‌های صلح‌آمیز موفق شده‌اند تعداد زیادی از مردمی را که با انقلاب و خشونت مخالف هستند، با خود همراه کنند. صلح و پایبندی به قانون، دو خواسته اصلی معترضان است.براساس قانون، در صورت انجام تقلب در انتخابات، فرد پیروز (لوکاشنکو) باید از ریاست‌جمهوری کناره‌گیری کند و طی ۳۰ تا ۷۰ روز انتخابات مجدد برگزار شود. خواسته معترضان این است که انتخابات جدید بدون رد صلاحیت هیچ نامزدی و با حضور و نظارت نهادهای بین‌المللی برگزار شود.اما آنچه در این میان کار را پیچیده می‌کند این است که دیوان عالی بلاروس که اختیار ابطال انتخابات را دارد کاملا تحت کنترل لوکاشنکو فعالیت می‌کند. از طرف دیگر پارلمان بلاروس هم با وجود اکثریت مطیع رئیس‌جمهور این کشور بسیار بعید است که رأی به برکناری لوکاشنکو بدهد.اگر معترضان از هیچ کدام از این دو مسیر نتوانند به خواسته خود برسند و راه برای میانجیگری بین‌المللی هم بسته باشد، خیابان مسیر نهایی آنها خواهد بود و بدون تردید در این مسیر شاهد خشونت و درگیری میان مردم و نیروهای امنیتی وفادار به لوکاشنکو خواهیم بود.در این میان موضع ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه به عنوان مهم‌ترین حامی لوکاشنکو هم اهمیتی حیاتی در سرنوشت بلاروس دارد. حدود دو ماه قبل تغییراتی اساسی در قانون اساسی روسیه اعمال شد و براساس آن پوتین می‌تواند برای سال‌ها همچنان در سمت ریاست‌جمهوری باقی بماند. طبیعی است که کناره‌گیری رئیس‌جمهور مادام‌العمر یکی از کشورهای اقمار روسیه، پیام مثبتی برای مسکو ندارد. اما اگر اعتراض‌ها همچنان در بلاروس ادامه یابد کرملین نگاه خود به بلاروس را تغییر خواهد داد. مردم بلاروس به طور تاریخی نزدیکی زیادی به روسیه دارند و تردیدی نیست که پوتین حفظ رابطه نزدیک روسیه و بلاروس را به رابطه سمبلیک با یک فرد ترجیح می‌دهد.

*مدیر اجرائی مؤسسه بین‌المللی دموکراسی